

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizărilor nr. 43g/2018 și nr. 47g/2018

privind excepțiile de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul
233 alin. (1) și alin. (2) din Codul contravențional

CHIȘINĂU

8 mai 2018

Curtea Constituțională, judecând în componența:

Dlui Mihai POALELUNGI, *președinte*,
Dlui Aurel BĂIEȘU,
Dlui Igor DOLEA,
Dlui Victor POPA,
Dlui Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dlui Marcel Lupu, *grefier*,

Având în vedere sesizările depuse la 18 aprilie 2018 și 2 mai 2018,
Înregistrate la aceleași date,
Examinând admisibilitatea sesizărilor menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe data de 8 mai 2018 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepțiile de neconstituționalitate a textelor „gradul maxim admisibil stabilit de lege” de la alin. (1) și „gradul maxim admisibil stabilit de Guvern” de la alin. (2) ale articolului 233 din Codul contravențional, ridicate de către dl avocat Gheorghe Tcaci, în dosarul nr. 4-520/17, pendinte la Judecătoria Ungheni, sediul central, și de către dl avocat Marin Postu, în dosarul nr. 4-512/17, pendinte la Judecătoria Hâncești, sediul central.

2. Sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate au fost depuse la Curtea Constituțională, pe 18 aprilie 2018, de către judecătorul Mariana Stratan de la Judecătoria Ungheni, sediul central, și, respectiv, la 2 mai 2018, de către judecătorul Lilia Roic-Botezatu de la Judecătoria Hâncești, sediul central, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

3. Având în vedere identitatea de obiect (în partea ce ține de controlul constituționalității textului „gradul maxim admisibil stabilit de lege” de la alin. (1) al articolului 233 din Codul contravențional), Curtea a decis conexarea sesizărilor într-un singur dosar, în baza articolului 43 din Codul jurisdicției constituționale.

A. Circumstanțele litigiilor principale

1. Circumstanțele cauzei contravenționale nr. 4-520/17

4. Pe rolul Judecătoriei Ungheni, sediul central, se află cauza contravențională privind învinuirea dlui N. Arghire de comiterea contravenției prevăzute de articolul 233 alin. (1) din Codul contravențional [conducerea vehiculului de către o persoană care se află în stare de ebrietate produsă de alcool].

5. În ședința de judecată din 4 aprilie 2018, dl avocat Gheorghe Tcaci a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a textelor „gradul maxim admisibil stabilit de lege” de la alin. (1) și „gradul maxim admisibil stabilit de Guvern” de la alin. (2) ale articolului 233 din Codul contravențional.

6. Prin încheierea din 10 aprilie 2018, Judecătoria Ungheni, sediul central, a dispus suspendarea procesului, ridicarea excepției de neconstituționalitate și trimiterea sesizării la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

2. Circumstanțele cauzei contravenționale nr. 4-512/17

7. Pe rolul Judecătoriei Hâncești, sediul central, se află cauza contravențională intentată împotriva dlui Ion Zadic privind comiterea contravenției prevăzute de articolul 233 alin. (1) din Codul contravențional [conducerea vehiculului de către o persoană care se află în stare de ebrietate produsă de alcool].

8. Pe 11 aprilie 2018, dl avocat Marin Postu a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a textului „gradul maxim admisibil stabilit de lege” de la alin. (1) al articolului 233 din Codul contravențional.

9. Prin încheierea din 13 aprilie 2018, Judecătoria Hâncești, sediul central, a dispus suspendarea procesului, ridicarea excepției de neconstituționalitate și trimiterea sesizării la Curtea Constituțională în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

10. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 22 Neretroactivitatea legii

„Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

11. Prevederile relevante ale Codului contravențional al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 218 din 24 octombrie 2008, sunt următoarele:

Articolul 233

Conducerea vehiculului în stare de ebrietate produsă de alcool, predarea conducerii lui către o persoană care se află în stare de ebrietate produsă de alcool sau de alte substanțe

„(1) Conducerea vehiculului de către o persoană care se află în stare de ebrietate produsă de alcool ce depășește gradul maxim admisibil stabilit de lege, dacă fapta nu constituie infracțiune,

se sancționează cu amendă de la 350 la 500 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 2 la 3 ani.

(2) Predarea cu bună știință a conducerii vehiculului către o persoană care se află în stare de ebrietate produsă de alcool ce depășește gradul maxim admisibil stabilit de Guvern sau în stare de ebrietate produsă de substanțe stupefiante și/sau de alte substanțe cu efecte similare, dacă fapta nu constituie infracțiune,

se sancționează cu amendă de la 350 la 500 de unități convenționale cu aplicarea a 6 puncte de penalizare sau cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 1 la 3 ani.

[...]”

12. Prevederile relevante ale Codului penal al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 985 din 18 aprilie 2002, sunt următoarele:

Articolul 134¹²

Starea de ebrietate

„(1) Prin stare de ebrietate se înțelege starea de dereglare psihofuncțională a organismului survenită în urma consumului de alcool, droguri și/sau alte substanțe cu efecte similare.

(2) Prin stare de ebrietate alcoolică cu **grad minim** se înțelege starea persoanei care are concentrația de alcool în sânge de la 0,3 până la 0,5 g/l sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,15 până la 0,3 mg/l.

(3) Prin stare de ebrietate alcoolică cu **grad avansat** se înțelege starea persoanei care are concentrația de alcool în sânge de la 0,5 g/l și mai mult sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,3 mg/l și mai mult.”

Articolul 264¹

Conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de alte substanțe

„(1) Conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu **grad avansat** sau în stare de ebrietate produsă de substanțe stupefiante și/sau de alte substanțe cu efecte similare

se pedepsește cu amendă în mărime de la 750 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 3 la 5 ani.

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorilor sesizărilor

13. În motivarea sesizărilor, autorii au invocat că textele „gradul maxim admisibil stabilit de lege” din alin. (1) și „gradul maxim admisibil stabilit de Guvern” din alin. (2) ale articolului 233 din Codul contravențional aduc atingere articolelor 1 alin. (3), 22 și 23 din Constituție, pentru că noțiunea „grad maxim admisibil” [al stării de ebrietate] nu este definită în niciun act normativ, iar persoana nu poate conștientiza conduita care îi poate angaja răspunderea contravențională.

B. Aprecierea Curții

14. Examinând admisibilitatea sesizărilor, Curtea constată următoarele.

15. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Codului contravențional, ține de competența Curții Constituționale.

16. Curtea constată că excepțiile de neconstituționalitate au fost ridicate de către dl avocat Gheorghe Tcaci, în dosarul nr. 4-520/17, pendinte la Judecătoria Ungheni, sediul central, și, respectiv, de către dl avocat Marin Postu, în dosarul nr. 4-512/17, pendinte la Judecătoria Hâncești, sediul central. Sesizările sunt formulate de către subiectele abilitate cu acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

17. Curtea reiterează că, atunci când trebuie să soluționeze excepțiile de neconstituționalitate, ea trebuie să verifice relevanța prevederilor normative contestate pentru soluționarea litigiului principal din fața instanțelor de judecată.

18. Curtea reține că obiectul sesizării nr. 42g/2018 îl constituie textele „gradul maxim admisibil stabilit de lege” de la alin. (1) și „gradul maxim admisibil stabilit de Guvern” de la alin. (2) ale articolului 233 din Codul contravențional. Obiectul sesizării nr. 47g/2018 îl constituie textul „gradul maxim admisibil stabilit de lege” de la alin. (1) al articolului 233 din Cod.

19. Curtea constată că articolul 233 alin. (1) din Codul contravențional stabilește răspunderea pentru conducerea vehiculului de către o persoană care se află în stare de ebrietate, iar articolul 233 alin. (2) sancționează predarea cu bună-știință a conducerii vehiculului către o persoană care se află în stare de ebrietate. Pentru că în cauzele aflate pe rolul Judecătoriei Ungheni, sediul central, și pe rolul Judecătoriei Hâncești, sediul central, persoanelor vizate li se impută conducerea în stare de ebrietate a unui vehicul, și nu predarea cu bună-știință a conducerii vehiculului către o persoană care se află în stare de ebrietate, sunt incidente doar prevederile articolului 233 alin. (1) din Codul contravențional. Prin urmare, doar dispozițiile contestate din acest alineat sunt aplicabile la soluționarea cauzelor.

20. Cu privire la pretinsa lipsă de previzibilitate a prevederilor contestate aplicabile spețelor, Curtea observă că norma corespondentă a articolului 233 alin. (1) din Codul contravențional este articolul 264¹ alin. (1) din Codul penal, care sancționează conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat. Astfel, norma de referință din partea generală a Codului penal (articolul 134¹²) prevede expres care sunt concentrațiile de alcool care determină starea de ebrietate cu grad avansat și starea de ebrietate cu grad minim. Din interpretarea sistematică a normelor în discuție, rezultă că gradul maxim admisibil de ebrietate care nu angajează răspunderea contravențională este cel care nu depășește limita de jos a gradului minim al stării de ebrietate stabilit în Codul penal (*i.e* concentrația de alcool în sânge până la 0,3 g/l sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat până la 0,15 mg/l).

21. Așadar, Curtea observă că această problemă nu este una care reclamă un control de constituționalitate, ci una de interpretare a legii. Ea excede competenței sale. De altfel, și Curtea Europeană a menționat că, având în vedere principiul aplicabilității generale a legilor, formularea acestora nu poate prezenta o precizie absolută. Oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, **în orice sistem de drept, există un element inevitabil de interpretare judiciară, inclusiv într-o normă de drept penal** (*Del Rio Prada v. Spania*, 21 octombrie 2013, § 92).

22. Având în vedere considerentele menționate mai sus, Curtea reține că sesizările nu întrunesc condițiile de admisibilitate pentru exercitarea controlului constituționalității și nu pot fi acceptate pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibile* sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate a textului „gradul maxim admisibil stabilit de lege” din alineatul (1) și a textului „gradul maxim admisibil stabilit de Guvern” din alineatul (2) ale articolului 233 din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218 din 24 octombrie 2008, ridicate de către dl avocat Gheorghe Tcaci, în dosarul nr. 4-520/17, pendinte la Judecătoria Ungheni, sediul central, și de către dl avocat Marin Postu, în dosarul nr. 4-512/17, pendinte la Judecătoria Hâncești, sediul central.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Mihai POALELUNGI

Chișinău, 8 mai 2018

DCC nr. 37

Dosarele nr 43g/2018 și nr. 47g/2018